

Adam Bartczak

Sprawozdanie z II Ogólnopolskiej Konferencji Prawa Małżeńskiego i Rodzinnego w Olsztynie

Łódzkie Studia Teologiczne 20, 380-381

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

jawi się jako dosyć mało ważna. Deklaracja odpowiedzialności we wszystkich badanych grupach subkulturowych była bardzo podobna, aczkolwiek niewielkie różnicowanie można dostrzec. Uogólniając, badane osoby niezależnie od subkulturowej przynależności deklarowały przede wszystkim swoją odpowiedzialność wobec grupy przyjaciół i wspólnoty rodzinnej, natomiast odpowiedzialność wobec wspólnoty Kościoła i grupy religijnej była deklarowana w najmniejszym stopniu. W przypadku *tolerancji*, to w znacznym stopniu jest ona deklarowana przez hipisów, punków i metalowców, a w mniejszym już stopniu przez skinheadów, hip-hopowców/blokersów. Gdy idzie o *deklarowany wzór osobowy*, to punki, metale, hipisi i hip-hopowcy/blokersi stanowią dość jednorodną populację pod tym względem – u ankietowanych przedstawicieli tych subkultur najwyższe odsetki uzyskiwały cnoty pokojowego współżycia, następnie cnoty „zdobiące” (dyscyplina wewnętrzna, umiejętność podporządkowania rzeczy mniej ważnych rzeczom ważniejszym), cnoty harmonizowania współżycia społecznego, a najniższe – cnoty służące organizowaniu życia zbiorowego. Odmienną charakterystykę wzoru osobowego deklarowali skinheadzi – za najważniejsze uznali oni cnoty „zdobiące”, większą wagę w odniesieniu do przedstawicieli innych subkultur, przywiązywali też oni do cnót organizowania życia zbiorowego (zainteresowanie sprawami społecznymi, gotowość do poświęceń na rzecz społeczeństwa).

Trzeci obszar badań dotyczy społecznego zróżnicowania jako czynnika kreacji subkultur młodzieżowych. Po pierwsze, okazało się, że „płeć” koreluje z rodzajem podkultury. Kobiety dominują w subkulturach – Punk i Metal, a mężczyźni w subkulturach – Skinhead, Hip-hop/Blokery. Zmienna „wiek” nie koreluje istotnie statystycznie z rodzajem subkultury. W przypadku subkultur – Metal, Hip-hop/Blokery, afiliacja członków z subkulturą trwa znacznie dłużej aniżeli w przypadku pozostałych analizowanych subkultur. Prawie we wszystkich analizowanych subkulturach odsetki deklaracji w kategoriach „rodzina pełna” i „rodzina niepełna” są na zbliżonym poziomie. Wyjątek stanowi subkultura Punk, gdzie respondentów pochodzących z rodziny niepełnej było znacząco więcej niż respondentów z rodzin pełnych. Członkowie subkultury Punk najbardziej liczą się w małych miasteczkach, na wsi i w średnich miastach. *Duże miasta* zdecydowanie sprzyjają subkulturze *Skinhead*. Korelacja dodatnia została zanotowana między praktykami religijnymi a przynależnością do hipisów.

Analiza wyników badań przeprowadzona przez prof. T. Bąka, charakteryzuje się dużą dojrzałością i wnikliwością. Odnosząc się do wyników tychże badań, na podstawie własnej obserwacji uczestniczącej, chcę zaznaczyć, że ważnym czynnikiem kreacji subkultur młodzieżowych zdaje się też dążenie do szeroko rozumianej wolności. W przypadku recenzowanej pracy, na pozytywną uwagę zasługuje również bibliografia, zawierająca 141 pozycji, w tym pozycje obcojęzyczne.

ks. Waldemar Woźniak
Instytut Psychologii UKSW

SPRAWOZDANIE Z II OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI PRAWA MAŁŻEŃSKIEGO I RODZINNEGO W OLSZTYNIE

11 maja 2011 r. w Olsztynie odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Prawa Małżeńskiego i Rodzinnego. Organizatorem konferencji była Katedra Prawa Kanonicznego i Wyznaniowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Tytułem przewodnim było zagadnienie sformułowane przez organizatorów w pytanie: *Małżeństwo na całe życie?*

Konferencja zgromadziła wielu kanonistów oraz pracowników naukowych różnych środowisk akademickich, m.in. z UKSW w Warszawie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu

Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Łódzkiego. Przybyli także pracownicy sądów kościelnych oraz studenci prawa. Do wygłoszenia przyjęto 35 referatów.

Konferencja rozpoczęła się od mszy świętej sprawowanej w kościele akademickim. Następnie wszystkich uczestników konferencji i gości powitał ks. prof. R. Szytchmiller. Otwarcia dokonał dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Konferencja została podzielona na cztery sesje. Po każdej sesji miała miejsce dyskusja.

Tematyka II Ogólnopolskiej Konferencji Prawa Małżeńskiego i Rodzinnego oscylowała wokół pojęcia trwałości małżeństwa. Podczas pierwszej sesji zatytułowanej Trwałość małżeństwa w aspekcie socjologicznym, prelegenci przybliżyli zagadnienia trwałości małżeństwa w spotkaniu z rzeczywistością. Ukazane zostały różne formy zagrożeń nierozzerwalności małżeństwa. Pani prof. Waszkiewicz z Wrocławia przedstawiła kwestie rozwodów w prawie cywilnym. Podkreślono także konieczność odpowiedniego przygotowania nupturientów do zawarcia małżeństwa. Druga sesja ukazała trwałość małżeństwa w aspekcie filozoficznym, teologicznym i społecznym. Ksiądz prof. Stawniak wskazał na nierozzerwalność małżeństwa jako wyznacznik osobowego rozwoju małżonków w świętości a także rozwoju Kościoła i społeczeństwa. Kolejna sesja zdominowana przez kantonistów poświęcona była trwałości i nierozzerwalności małżeństwa w prawie kanonicznym. Ksiądz prof. W. Góralski przedłożył zagadnienie nierozzerwalności małżeństwa w przemówieniach Jana Pawła II do Roty Rzymskiej, a ks. prof. T. Rozkrut niejako kontynuował to zagadnienie, omawiając przemówienia Benedykta XVI. Ponadto omówiono zagadnienia teoretycznoprawne dotyczące nierozzerwalności małżeństwa (ks. prof. G. Dzierżon). Praktyczne ujęcie ukazali kolejni prelegenci, omawiając pojęcie wykluczenia nierozzerwalności małżeństwa. W perspektywie trwałości małżeństwa omówiono problematykę separacji małżeństwa kanonicznego. Zostały także przedstawione zagadnienia prawa procesowego, odnoszące się do tematyki konferencji. Ostatnia sesja miała na celu opisanie trwałości małżeństwa w prawie polskim i w prawie innych krajów. Nie zabrakło odniesienia do porządku prawa polskiego oraz rzymskiego a także Islamu.

Temat konferencji okazał się niezwykle interesujący. Zresztą samo sformułowanie tematu było intrygujące: Małżeństwo na całe życie? Jak zauważył jeden z uczestników konferencji, to pytanie jeszcze kilkadziesiąt lat temu uznane byłoby za prowokujące, a jednak obecnie to pytanie pozostaje aktualne. Nierozzerwalność małżeństwa nie jest bowiem tylko przymiotem małżeństwa kanonicznego, ale odnosi się do każdego małżeństwa. I choć trwałość małżeństwa postrzegana jest różnie przez porządek prawa kanonicznego i cywilnego, to zamysł samych nupturientów jest ten sam: chcę małżeństwa trwałego, to jest szczęśliwego. Nierozzerwalność nie jest jednak prosta. Współczesny człowiek jest pod wpływem mentalności prorozwodowej oraz innych form, które ostatecznie zmierzają do zerwania węzła małżeńskiego. Przypominanie o nierozzerwalności małżeństwa staje się obowiązkiem nie tylko Kościoła, ale każdego człowieka, obywatela, członka określonej społeczności. Trwałość małżeństwa staje się także podstawową dobrobytu człowieka. Rodzina jest bowiem podstawową komórką społeczeństwa. Dlatego dziwi dysonans, jaki można zaobserwować wśród zawierających małżeństwo: chcemy małżeństwa trwałego, ale jeśli się nie ułoży, to się rozejdziemy. Obserwacja zjawisk zachodzących w społeczeństwie pozwoli na ocenę zagrożeń nierozzerwalności małżeństwa. Rezultaty mogą być wykorzystane do jeszcze lepszej ochrony nierozzerwalności małżeństwa, do jego trwałości. Wnioski płynące z analizowanego tematu muszą być wykorzystane, zwłaszcza w przygotowywaniu ludzi do zawarcia małżeństwa trwałego i nierozzerwalnego.

Zbiór wszystkich artykułów zaprezentowanych podczas niniejszej konferencji ukazał się także drukiem. Publikacja pt. *Małżeństwo na całe życie?* pod red. R. Szytchmiller a i J. Krzywkowskiej została wydana przez Zakład Poligraficzny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Adam Bartczak